

Ljubljana,
03. 04. 2020

Pravna prva pomoč – pravo in poslovanje v času epidemije, verzija 2.0

Spoštovani!

Smo Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji, vodilna slovenska odvetniška družba za gospodarsko, korporacijsko in civilno pravo, ki zaradi svoje raznolike in obsežne prakse svojim strankam nudi celostne storitve. Pravne storitve ponujamo širokemu naboru strank (od start-upov do multinacionalk in vlad) v najrazličnejših gospodarskih sektorjih.

Cel svet, in mi z njim, se je v zadnjih tednih znašel v situaciji, ko je obdobje nepojmljivega gospodarskega razcveta nenadoma prekinila pandemija koronavirusne bolezni 19 (covid-19), ki jo povzroča virus SARS-CoV-2. Čeprav je skrb za zdravje vseh nas na prvem mestu, smo vsi deležniki v gospodarstvu zagotovo pomislili tudi na ukrepe, s katerimi bi zagotovili čim bolj nemoteno delovanje podjetij, tako na tiste, ki so namenjeni ohranjanju delovnih mest, kot na tiste, ki stremijo k uresničitvi vizij ter poslovnih ciljev podjetij in njihovih zaposlenih. Pri tem je še posebej pomembno upravljanje s pravnimi tveganji, ki jih trenutne okoliščine prinašajo, pa naj bo z vidika posamezne že sklenjene pogodbe; z vidika pogodbe, ki jo šele sklepate; v luči odprtih postopkov pred sodišči ali drugimi organi; ali pa v luči upravljanja s prihodnjimi pravnimi tveganji, povezanimi z zastoji v izpeljavi začelih ali načrtovanih projektov.

Ne dvomimo, da ste kot dobri gospodarstveniki seznanjeni z že sprejetimi ukrepi odziva na epidemijo. Prav tako verjamemo, da ste v preteklih dneh v medijih zasledili nemalo poročil o težko pričakovanem Zakonu o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, t.i.

Partnerji: Aleš Rojs / Grega Peljhan / Robert Prelesnik / Tomaž Ilešič / Matija Testen / David Premelč / Bojan Šporar / Sergej Omladič / Gregor Pajek / Matic Novak / Blaž Hrastnik / Ana Grabnar Crnčec

Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., vpisana v sodni register Okrožnega sodišča v Ljubljani, osnovni kapital: 10.416,67 EUR, davčna št.: SI86830708, matična št.: 1362917000, Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, Slovenija, p.p. 539, T 01 23 06 750, F 01 43 25 123, office@rppp.si, www.rppp.si

»Megazakona«, in da tako dodobra poznate vsebino predlaganih rešitev. Nenazadnje je marsikdo izmed vas, pa naj bo to v okviru najrazličnejših združenj ali posamezno kot podjetja, najverjetneje sodeloval pri pripravi idej, rešitev in predlogov, ki jih je (oziroma jih bo v prihodnjih mesecih) Vlada Republike Slovenije udejanjila v zakonodajnih rešitvah, zato namen tega prispevka ni, da vas seznanimo z že poznanimi vsebinskimi ukrepi.

Dne 2. 4. 2020 je Državni zbor sprejel Megazakon oziroma Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (»**ZIUZEOP**«). V nadaljevanju smo uporabljali oba termina, tako pravilno kratico zakona kot bolj poznano okrajšavo Megazakon. Megazakon še sicer ni bil objavljen v Uradnem listu, začne pa veljati naslednji dan po objavi. Pričakujemo, da bo začel veljati v naslednjem tednu tj. od 6. 4. 2020 naprej.

Verjamemo pa, da se vam ob sprejetih predlogih poraja nešteto vprašanj z različnih strokovnih področij. V Odvetniški družbi Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji smo se zato odločili, da vam z našim prispevkom priskočimo na pomoč pri identifikaciji tistih pravnih tveganj, ki bi po naši najboljši strokovni presoji v teh časih terjala dodatno pozornost in previdnost.

S tem v mislih smo v nadaljevanju zato pripravili kratek pregled pravnih vprašanj, ki so se vam verjetno že začela postavljati pri vašem poslovanju in ki zadevajo tako nedavno sprejete krizne zakone kot tudi področja, ki se jih zakonodajalec še ni dotaknil.¹ Seveda pa so vam za morebitna dodatna in nadaljnja vprašanja z veseljem na razpolago tudi posamezni odvetnice in odvetniki – prek njihovih osebnih elektronskih naslovov ali pa na naslovu naše delovne skupine covid19@rppp.si.

Upamo, da se boste pri vašem poslovanju srečali s čim manj težavami, da boste čim prej nadaljevali z že začetimi projekti, da boste načrtovali nove, pri vsem tem pa naj vam bo kratek pregled, ki vam ga pošiljamo, v pomoč vsaj pri preventivni prepoznavi tveganj.

Ostanite zdravi in prijetno branje,

Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji

Aleš Rojs, *Managing Partner (član ZM)*

Grega Peljhan, *Managing Partner*

Matic Novak, *Partner (član ZM)*

Aljoša Krdžić (*član ZM*)

---

¹ Upamo, da vam bodo ta kratka pojasnila v pomoč. Ker pa pojasnila ne morejo nadomestiti pravnega nasveta o konkretnem vprašanju, ta pojasnila ne predstavljajo zavezujočega pravnega mnenja. Preden v konkretni zadevi ravnate na kakršenkoli način vam svetujemo, da se posvetujete z interno ali zunanjo pravno službo ali odvetnikom. Prav tako opozarjamo, da spodnja stališča temeljijo na našem najboljšem razumevanju relevantnih pravnih pravil, pri čemer, še posebej pri interventnih ukrepih, kjer gre za popolnoma nove zakone, ki še niso prestali sodne presoje (zaradi česar je v zvezi s temi pravili še posebej težavno predvideti, kako se bo razvijala sodna praksa), bi lahko sodišča, upravni ali drugi organi zavzeli tudi drugačno pravno stališče.

Kazalo

1.	Delovno pravo.....	4
2.	Pogodbeno pravo.....	7
3.	Uveljavljanje pravic pred sodišči in arbitražami.....	10
4.	Upravne, inšpekcijske in druge javnopravne zadeve	12
5.	Insolvenčno pravo.....	14
6.	Statusno pravo.....	16
7.	Javna naročila.....	18
8.	Financiranje	20
9.	Poslovanje v času epidemije.....	22
10.	Varstvo osebnih podatkov.....	24
11.	Davki.....	25
12.	Pravo varstva konkurence.....	27

1. Delovno pravo

Saša Oražem
orazem@rppp.si
[Linked in](#)

Saša je odvetnica – Senior Counsel, ki je v svoji skoraj 20 letni karieri pri RPPP izoblikovala delovnopravno prakso naše pisarne. Posebno znanje in izkušnje, ki jo odlikujejo po skoraj 20 letih dela v odvetništvu, pa je poznavanje vseh nians delovnopravne zakonodaje in povezovanje le-te z drugimi področji prava, kot je gospodarsko in civilno pravo. Svoje izkušnje iz poslovne prakse pa Saša uspešno nadgrajuje s poznavanjem sodne prakse, kar je dandanes neizogibno potrebno za odvrčanje pravnih rizikov in za iskanje najboljših rešitev za stranke.

Polona Fink Ružič, CIPP/E
ruzic@rppp.si
[Linked in](#)

Polona je odvetnica, ki se v odvetniški družbi ukvarja primarno s področjem delovnega prava ter področjem varstva osebnih podatkov. Polona ima dolgoletne izkušnje pri pripravi delovnopравnih pogodb, splošnih aktov delodajalca ter pri najrazličnejših vrstah svetovanj strankam. Izkušnje ima tudi na najzahtevnejših področjih delovnega prava, kot so prenos delavcev, kolektivne pogodbe ter pogajanja s predstavniki delavcev (sveti delavcev in sindikati).

1.1 Do kakšnega povračila nadomestila plače bo delodajalec upravičen za delavce, ki bodo napoteni na čakanje na delo doma iz poslovnih razlogov, ki so posledica epidemije COVID-19?

Povračilo nadomestila plače bosta urejala dva različna zakona:

- Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (»**ZIUPPP**«), ki velja od 29.3.2019;
- t.i. Megazakon - Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, ki je bil sprejet 2.4.2020, veljal pa bo dan po objavi v Uradnem listu RS.

ZIUPPP in Megazakon različno urejata tako višino povračila nadomestila plače oziroma oprostitvev plačila prispevkov kot tudi pogoje, pod katerimi lahko delodajalci povračilo nadomestilo plače oziroma oprostitvev plačila prispevkov uveljavljajo. Zato je eno izmed najpomembnejših vprašanje razmerja med obema zakonoma.

Megazakon glede razmerja med obema zakonoma urejeno kot sledi:

- Za čas trajanja ukrepov po Megazakonu to je od 13.3.2020 do 31.5.2020 se določbe ZIUPPP v zvezi s povračilom delnega nadomestila plače ne bodo uporabljale.
- Vse vlogeoddane na Zavod za zaposlovanje, tudi tiste, ki so bile ali bodo na podlagi ZIUPPP oddane pred uveljavitvijo Megazakona, se bodo obravnavale po Megazakonu.
- Če do 15. maja 2020 epidemija ne bo preklicana, se bodo vsi ukrepi, podaljšali za 30 dni, to je do 30.6.2020.
- Opozarjamo še na določbo, da lahko Vlada RS DZ predlaga prenehanje veljavnosti celotnega ali dela Mega zakona še pred 31.5.2020, če oceni, da to utemeljujejo spremenjene razmere.
- Za morebitno obdobje čakanja na delo, ki bo po prenehanju veljavnosti ukrepov po Megazakonu, pa se bodo uporabljale določbe ZIUPPP.
-

Za nadomestilo plače za čakanje na delo bo tako delodajalec, ki bo izpolnjeval pogoje po Megazakonu za obdobje med 13.3.2020 in 31.5.2020 (oziroma med 13.3.2020 in 30.6.2020, če epidemija do 15.5.2020 ne bo preklicana) oproščen plačila vseh prispevkov za socialno varnost, vendar največ v višini obračunani od zneska povprečne plače v RS v letu 2019 (ki znaša 1.753,84 EUR bruto). Prav tako pa bo za isto obdobje (in ne le za april in maj 2020, kot je bilo predvideno v predlogu Megazakona) upravičen do povračila plačanega neto zneska nadomestila plače ter akontacije dohodnine, prav tako največ v višini, ki ustreza povprečni plači v RS v letu 2019.

POMEMBNO! Določena je tudi najnižja višina nadomestila plače za čas čakanja na delo po Megazakonu v razmerju do delavca (in ne le glede povračila s strani države) in sicer v višini minimalne plače. Ni pa več določenega najvišjega zneska nadomestila plače v višini povprečne plače v RS, kot je bilo prvotno predvideno v predlogu Megazakona.

Za nadomestilo plače za čakanje na delo v obdobju od 1.6.2020 ali od 1.7.2020 (če epidemija do 15. 5. 2020 ne bo preklicana) pa bo delodajalec (ki bo izpolnjeval pogoje po ZIU PPP) upravičen do povračila nadomestila plače po ZIU PPP, to je do 40% povračila nadomestila plače. Pri tem posebej opozarjamo, da se % povračila nanaša le na bruto l. znesek, za prispevke delodajalca pa delodajalec povračila ne more zahtevati. Pri tem dodatno izpostavljamo še, da ZIU PPP obdobje povračila plače (po ZIU PPP) omejuje na maksimalno 3-mesečno obdobje.

1.2 Ali so delodajalci upravičeni do oprostitve plačila prispevkov tudi za delavce, ki delajo?

Po Megazakonu so delodajalci za plačo za delo v aprilu in maju 2020 (torej za plačo, ki bo izplačana meseca maja in junija 2020) oproščeni tudi plačila določenih (ne vseh) prispevkov za socialno varnost. Gre za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavca in delodajalca. Plačila ostalih prispevkov delodajalci niso oproščeni.

Hkrati pa so delodajalci dolžni vsem delavcem, ki delajo in njihova plača ne presega 3-kratnika minimalne plače, pri plači za mesec april in maj 2020, obračunati krizni dodatek v višini 200 EUR. Zgolj omenjeni dodatek je oproščen plačil vseh davkov in prispevkov in se tako obračuna »bruto za neto«.

POMEMBNO! Plačilo kriznega dodatka po Megazakonu je obvezno tudi za delavce ki delo opravljajo od doma!

1.3 Kakšni so osnovni pogoji za uveljavljanje zahteve za povračilo nadomestila plače oziroma oprostitvev plačila prispevkov za socialno varnost za nadomestilo plače za čas čakanja na delo?

Po Megazakonu je osnovni pogoj, da je ocena delodajalca, da bodo prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20% glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 50% rasti prihodkov glede na isto obdobje leta 2019. Opozarjamo, naj bo ta ocena čim bolj realna, saj bo moral delodajalec v primeru, da ta pogoj ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, celotno pomoč, ki jo bo prejel (tudi oprostitvev plačila prispevkov), vrniti. Megazakon pa ne predvideva zaveze, ki jo predvideva ZIU PPP, da mora delodajalec še vsaj 6 mesecev ohraniti zaposlitev predmetnih delavcev.

V primeru delodajalca, ki ni poslovali v celotnem letu 2019 (torej zlasti subjekti, ki so bili v 2019 na novo ustanovljeni), je pogoj za uveljavljanje pomoči po Megazakonu vsaj 25 % zmanjšanje prihodkov v mesecu marcu 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020, **ali** vsaj 50 % zmanjšanje prihodkov v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020.

PO ZIU PPP pa je osnovni pogoj, da je na začasno čakanje na delo zaradi poslovnega razloga, ki je posledica epidemije COVID-19, napotenih najmanj 30% zaposlenih delavcev in da se delodajalec zaveže, da bo te delavce na delu ohranil še najmanj 6 mesecev po začetku začasnega čakanja na delo.

1.4 Ali lahko delavca, za katerega uveljavljam povračilo nadomestila plače in oprostitvev plačila prispevkov, za krajši čas pozovem nazaj na delo, po tem pa delavec znova nastopi čakanje na delo, brez da bi to vplivalo na pravico do povračila?

Takšen krajši vmesni poziv na delo predvideva Megazakon, ne pa ZIU PPP.

Megazakon predvideva, da takšen vmesni poziv na delo ne vpliva na pravico do povračila nadomestila plače in oprostitve plačila prispevkov za tega delavca, če delo traja do največ 7 **zaporednih** dni v tekočem mesecu in če delodajalec o tem predhodno obvesti Zavod za zaposlovanje.

1.5 Ali lahko koriščenje presežka ur odredim enostransko ali le s soglasjem delavca?

Koriščenje presežka ur delodajalec odredi enostransko, saj gre za razporejanje delovnega časa, ki je v domeni delodajalca. Ne sme pa delodajalec tudi v zvezi s tem pozabiti na ustrezne predhodne pisne sklepe oziroma pisne odredbe, ki jih v zvezi s tem določa Zakon o delovnih razmerjih.

Pogodbeno pravo

Matija Testen
tessten@rppp.si
 Linked

Matija je odvetnik – senior partner specializiran za področje reševanja sporov, intelektualne lastnine, produktne odgovornosti in odpoklica proizvodov. Njegov portfelj strank vključuje domače in mednarodne stranke, ki so aktivne na področju bančništva in financ, avtomobilske, živilske, trgovske, telekomunikacijske in farmacevtske industrije. Zaradi izkušenj iz področja reševanja sporov lahko strankam svetuje kako proaktivno preprečiti nastanek sporov.

Peter Golob
golob@rppp.si
 Linked

Peter je odvetnik specializiran za področje gospodarskega pogodbenega prava, reševanje sporov in regulatorno (IT) pravo. Domačim in tujim strankam redno svetuje glede njihovih pogodbenih obveznosti v različnih okoliščinah, zlasti glede vprašanj uporabljivega prava pri pogodbah z mednarodnim elementom.

2.1 Kako je v slovenskem pravu urejena višja sila?

Slovenska zakonodaja višje sile ne ureja obširno, ne podaja enotne definicije višje sile in ne določa, kakšna je usoda pogodbe v primeru višje sile. Posledice nepredvidenega vzroka ali dogodka, ki je bil izven sfere stranke in njegovega učinka ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti, so urejene pri nekaterih primerih odškodninske odgovornosti. Podobno je tudi določeno, da dolжник ni odškodninsko odgovoren za škodo zaradi zamude, kot posledice takih dogodkov.

2.2 Kakšen vpliv ima epidemija COVID-19 na pogodbene obveznosti?

Kot navedeno, v slovenski zakonodaji ni enotnega pravila, kaj se zgodi s pogodbenimi obveznostmi v času epidemije COVID-19, poleg tega pa tudi ni mogoč splošen zaključek, da epidemija COVID-19 v vsakem primeru sama po sebi predstavlja višjo silo, ki bi vplivala na pogodbene obveznosti, ampak je tak zaključek mogoče napraviti na podlagi analize konkretnega primera.

Poleg samih pogodbenih določil je v vsakem primeru posebej potrebna natančna analiza same vrste pogodbe in narave obveznosti, ki iz nje izhajajo. Na prvem mestu je treba razlikovati med dejavnostmi, ki so trenutno omejene ali prepovedane z državnimi odloki in med dejavnostmi, ki so sicer dovoljene in možne, pa je pojav epidemije posegel v samo smiselnost pogodbe in potrebe ene strank za izpolnitev pogodbene obveznosti nasprotne stranke. Enako je potrebna ločnica med pogodbami in vrstami izpolnitve, ki so enkratne in se v času epidemije ne morejo izpolniti in pogodbami z večkratnimi izpolnitvami. V vseh teh primerih je treba presoditi, ali pride v poštev uporaba instituta nemožnost izpolnitve, za katero ne odgovarja nobena stranka, ali spremenjenih okoliščin.

V prvem primeru, to je, ko pogodbe ni mogoče izpolniti zaradi okoliščin za katerega ni odgovorna niti prva niti druga stranka, obveznosti ugasnejo. Pri tem zakonodaja ne daje jasnega odgovora, kaj je na primer s trajnimi pogodbenimi razmerji, kot na primer najemnimi pogodbami v trgovskih centrih, kjer se dejavnosti, vsaj začasno ne da in ne sme opravljati.

Kadar pa bi bilo obveznost načeloma mogoče izpolniti, vendar pa so po sklenitvi pogodbe nastale okoliščine, ki otežujejo izpolnitev obveznosti ene stranke, ali če se zaradi njih ne da doseči namena pogodbe, v obeh primerih pa v tolikšni meri, da pogodba očitno ne ustreza več pričakovanjem pogodbenih strank in bi bilo po splošnem mnenju nepravilno ohraniti jo v veljavi takšno, kakršna je, lahko stranka, ki ji je izpolnitev obveznosti otežena, oziroma stranka, ki zaradi spremenjenih okoliščin ne more uresničiti namena pogodbe, zahteva razvezo pogodbe v skladu s pravili o spremenjenih okoliščinah.

2.3 Se pogodba lahko spremeni zaradi »višje sile«?

Pogodbeni odnos je vedno mogoče spremeniti. Nikoli pa se, razen, če je v pogodbi to dogovorjeno, pogodba ne spremeni avtomatično. Kadar pogodbe začasno ni mogoče izpolniti ali izpolnjevati in predvsem pri trajnih pogodbenih razmerjih, bi bilo smiselno poskusiti spremeniti pogodbo s soglasjem strank. To je lahko pomembno predvsem pri trajnih pogodbenih razmerjih, kjer se pričakuje, da se bo po prenehanju epidemije COVID-19 in sprostitvi državnih ukrepov, poslovanje nadaljevalo.

Tudi sam institut spremenjenih okoliščin določa, da se pogodba ne razveže, če se stranki dogovorita za pravično prilagoditev pogodbenih pogojev. Primerno je, da stranka, za katero zaradi epidemije in/ali državnih ukrepov, izvajanje pogodbe ni smiselno, o nastalem položaju nasprotno stranko obvesti, ji ponudi pravično spremembo pogodbenih pogojev in napove, da, v kolikor soglasja o tem ne bo, bo zahtevala razveljavitev pogodbe.

2.4 Pogodbeni partner me je obvestil, da želi pogodbo razvezati, kaj naj storim?

Če gre za poskus razveze pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin, in se s predlogom strinjate, o tem obvestite nasprotno stranko. V izogib spora je najbolje, da razvezo pogodbe potrdite v pisni obliki. Če pa se z razvezo ne strinjate, na primer zato, ker gre za trajno opravljanje storitev ali ker mislite, da bo pogodbo mogoče izpolniti po prenehanju epidemije ali s spremenjenimi pogoji, pa lahko pogodbeni stranki ponudite pravično prilagoditev pogodbenih pogojev. To lahko ponudi tudi sama stranka, ki želi pogodbo razvezati.

Tudi, če do soglasja ne bo prišlo in bo pogodba razvezana, bo tak (razumen) predlog za pravično prilagoditev pogodbenih pogojev v morebitnem sodnem sporu lahko vplival na prisoditev pravične odškodnine. V kolikor je namreč pogodba zaradi spremenjenih okoliščin razvezana, lahko sodišče nasprotni stranki prisodi pravično odškodnino.

2.5 Ali moram nasprotno stranko obvestiti o »višji sili«?

Četudi usoda izpolnitve pogodbe še ni jasna in/ali obstaja vprašanje ali gre za nemožnost izpolnitve ali morebiti za spremenjene okoliščine, je v skladu s splošnimi načeli, primerno nasprotno stranko o tem čim prej obvestiti. Pri tem obvestilu pa je potrebno imeti v mislih že zgoraj pojasnjeno, da razglašena epidemija sama po sebi še ne predstavlja višje sile, saj je potrebno izkazati tudi vpliv na konkretne pogodbene obveznosti. V izogib morebitnim nadaljnjim nesoglasjem je zato že v obvestilu o višji sili smiselno pojasniti, na izpolnjevanje katerih pogodbenih obveznosti okoliščina vpliva in kako.

2.6 Pogodbo želim razvezati oziroma odpovedati, kaj naj storim?

To je odvisno od vrste pogodbe in pogodbene obveznosti. V kolikor gre za nemožnost izpolnitve, obveznost preneha. Tudi v takem primeru je primerno nasprotno stranko o tem obvestiti. Če so za to izpolnjeni pogoji, v celoti prenehajo vse medsebojne obveznosti, torej prenehajo obveznosti obeh (vseh) pogodbenih strank.

V kolikor pa so izpolnjeni pogoji za razvezo zaradi spremenjenih okoliščin in med strankami ne pride do pravične prilagoditve pogodbenih pogojev ali soglasja o razvezi pogodbe, morate zahtevati razvezo pogodbe s tožbo. Čeprav načeloma sodišče o razvezi odloči z učinkom od nastanka spremenjenih okoliščin, pa sodna pot lahko pomeni leta negotovosti, ali je bila razveza in neizpolnjevanje pogodbenih

obveznosti upravičena, neuspeh v sodnem postopku pa ima lahko za posledico odškodninsko odgovornost.

2.7 V moji pogodbi je določilo o »višji sili«, ali to velja, kljub temu, da tega slovensko pravo ne ureja?

Če tako določilo ne posega v kogentne pravne norme, tako določilo velja. Posebna previdnost pri analizi take veljavnosti je potrebna pri pogodbah s potrošniki.

Glede učinka take določbe, pa je potrebna analiza tako vprašanja, kako pogodba višjo silo opredeljuje, kakor tudi kaj pogodba predvideva kot posledico višje sile. Zaključek o obstoju višje sile in njenem vplivu na pogodbene obveznosti je lahko npr. omejen na nekatere točno določene obveznosti, lahko pa je na primer tudi opredeljeno, da višja sila vpliva samo na potencialno odgovornost za zamudo ali pa je razlog za podaljšanje roka, ne ustvarja pa tudi pravice do dodatnih plačil.

Če na primer konkretna pogodba določa, da v primeru zamude zaradi višje sile, stranka ni odškodninsko odgovorna, to še ne pomeni avtomatično, da je nasprotna stranka dolžna čakati na izpolnitev in da od pogodbe ne more odstopiti zaradi zamude ali uporabiti drugih pravnih institutov.

2.8 Kakšen je splošni nasvet glede pogodbenih razmerij, na katere vpliva epidemija COVID-19?

Ko ugotovite, da epidemija COVID-19 lahko vpliva na izpolnjevanje vaših pogodbenih obveznosti, je primerno o tem obvestiti pogodbenega partnerja ter, kot že pojasnjeno zgoraj, že v obvestilu pojasniti, kakšen je ta vpliv. Predlog pa bo odvisen od natančne analize pogodbenega razmerja. V kolikor ima pogodba klavzulo o višji sili, je treba preučiti predvsem, kakšne posledice določa pogodba ob višji sili. Če v pogodbi takšne določbe ni, pa je treba glede na naravo pogodbe, pogodbenega razmerja, preučiti ali pride v poštev pravilo o nemožnosti izpolnitve pogodbe ali pravila spremenjenih okoliščin. Vsekakor pa je primerno, v izogib sporom, upoštevajoč predvsem negotovost zaradi odsotnosti sodne prakse, poskušati najti soglasje z nasprotno pogodbeno stranko in pravično prilagoditi pogodbene pogoje.

2.9 Sklepamo nove pogodbe, na kaj moramo paziti?

Poleg vseh ostalih stvari, na katere je treba paziti pri sklepanju pravnih poslov, bo seveda v tem trenutku priporočljivo v pogodbi upoštevati trenutne razmere. V času, ko epidemija COVID-19 traja, se bo nadaljevanje epidemije ali zaostrovanje težko kvalificiralo kot nepredvidljiv dogodek. Tako je treba v pogodbe vključiti določbe, ki urejajo pogodbene pravice in obveznosti v primeru nadaljevanja epidemije, zaostrovanja ukrepov in morebitne ponovitve. Predvsem morajo biti natančno opredeljene posledice.

Uveljavljanje pravic pred sodišči in arbitražami

Mojca Nadles,
LL. M (Harvard)
nadles@rppp.si
Linked

Mojca je odvetnica, ki se osredotoča na področje reševanja sporov, predvsem pred arbitražnimi tribunali in Ustavnim sodiščem. V kompleksnih mednarodnih sporih je zastopala številne gospodarske subjekte, nedavno pa tudi večje slovensko gradbeno podjetje v postopku pobude za presojo ustavnosti Zakona o javnih naročilih (ZJN-3).

3.1 Vročena mi je bila tožba, s pravnim poukom, da je rok za odgovor na tožbo 30 dni od njenega prejema. Kaj naj storim?

V nedeljo, 29. 3. 2020, je začel veljati Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (»**ZZUSUDJZ**«), ki za čas trajanja pandemije uokvirja vrsto začasnih ukrepov, med drugim tudi v zvezi s postopki pred sodišči.

Skladno s tem zakonom procesni roki (tj. roki za opravo določenih procesnih dejanj v postopku) v času izrednih ukrepov ne tečejo, razen v nujnih zadevah.

Če ste torej prejeli tožbo (ali drugo pisanje, ki zahteva vašo procesno aktivnost), najprej preverite, ali gre za nujno zadevo. Če ne gre za nujno zadevo, lahko z odgovorom oz. procesno aktivnostjo počakate na iztek roka po koncu začasnih ukrepov. Kljub temu pa v izogib pretrdemu prehodu na običajen tek stvari priporočamo, da s postopki nadaljujete, razen kolikor to objektivno ni mogoče (npr. ni moč zbrati določene dokumentacije, ker se je le-ta nahajala v pisarni, vodstvo družbe pa je odredilo delo od doma). Prekinitev teka rokov namreč ne pomeni, da stranke v času začasnih ukrepov ne smejo vlagati vlog, zahtev in drugih pisanj – pomeni zgolj to, da jim tega ni treba storiti oz. da si s pasivnostjo v tem času ne bodo poslabšale svojega položaja (razen v nujnih primerih, ki jih zakon izrecno opredeljuje).

3.2 Prejel sem poziv upravnega organa k dopolnitvi vloge. Kaj naj storim?

Analogno kot v sodnih zadevah velja tudi za postopke pred upravnimi organi in v drugih javnopravnih zadevah. O tem, da gre za nujno zadevo (in da torej rok teče), bodo stranke v upravnih in drugih javnopravnih zadevah posebej obveščene. To so lahko denimo določene inšpekcijske zadeve, izvršilne zadeve, posamični ukrepi v zvezi z virusom (npr. odreditev karantene), morebiti nekatere davčne zadeve ipd.

3.3 Zakon določa rok, v katerem moram začeti postopek pred sodiščem. Ali takšen rok še vedno teče?

Gre za t.i. materialni rok, ki označuje rok za uveljavljanje materialnih pravic – to so pravice, katerih uveljavljanje sproži začetek postopka pred sodiščem (primer: rok za izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj, rok za vložitev zasebne tožbe). V času trajanja začasnih ukrepov materialni roki ne tečejo.

Opozarjamo sicer, da gre pri materialnih rokih za izvrševanje pravic materialnega prava, kar pomeni, da prekinitev teka rokov velja le, če gre za izvrševanje takšnih pravic po slovenskem pravu. Če menite, da je uveljavljanje vaših pravic podvrženo tujemu pravu, se posvetujte s pravnim strokovnjakom.

3.4 Kdaj začasni ukrepi prenehajo?

Zčasni ukrepi bodo trajali do prenehanja razlogov zanje, o čemer bo Vlada Republike Slovenije sprejela poseben sklep, najdlje pa do 1. julija 2020.

3.5 Ali lahko zadeva v času trajanja izrednih ukrepov zastara?

V zvezi s tem najprej opozarjamo, da ZZUSUDJZ ne vpliva na tek zastaralnih rokov, kar pomeni, da se vprašanje zastaranja še vedno presoja po splošnih pravilnih o zastaranju, ki so urejena v Obligacijskem zakoniku. Le-ta določa, da zastaranje ne teče med izrednim stanjem in tudi ne ves tisti čas, ko upnik zaradi nepremagljivih ovir ni mogel sodno zahtevati izpolnitve obveznosti. Vendar pa izredno stanje uradno v Sloveniji ni bilo razglašeno (razglasi ga državni zbor na predlog vlade), pa tudi sodišča in pošte še vedno obratujejo, kar pomeni, da ni mogoče zavzeti kategoričnega stališča o nepremagljivosti ovir za sodno zahtevanje izpolnitve obveznosti.

S strani vladnih predstavnikov je bilo sicer slišati, da zastaranje trenutno ne teče, vendar pa gre za vprašanje, o katerem bodo naposled odločala sodišča. Če grozi zastaranje, svetujemo, da se na morebitno zadržanje zastaranja ne zanašate in tožbo v izogib kasnejšim zapletom vložite že sedaj.

3.6 Ali začasni ukrepi vplivajo na tek arbitraže?

ZZUSUDJZ vpliva zgolj na postopek v sodnih, upravnih in drugih javnopravnih zadevah, ne pa na tek arbitraž. Navedeno pomeni, da se uporablja zgolj v sodnih zadevah, ki so v zvezi z arbitražo (npr. vložitev tožbe za razveljavitev arbitražne odločbe), potencialno pa – sicer v zelo omejenem obsegu – tudi, če bi se v okviru same arbitraže uporabil slovenski procesni zakon.

Prednost arbitraž je sicer v tem, da večinoma potekajo elektronsko, kar pomeni, da lahko nemoteno tečejo naprej tudi v času izrednih razmer. Obenem pa arbitražni postopki omogočajo veliko mero fleksibilnosti in prilagajanja strankam postopka ter arbitrom. Izredne razmere bodo tako imele na arbitražne postopke bistveno manjši vpliv kot na redne sodne postopke oz. postopke pred upravnimi in drugimi organi.

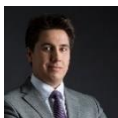
4.

Upravne, inšpekcijske in druge javnopravne zadeve

**Ana Grabnar
Crnčec, LL. M.
(NYU),**
grabnar@rppp.si
Linked

Ana je odvetnica – partnerica, ki že več kot 5 let svetuje strankam v upravnih zadevah in jih zastopa v postopkih pred upravnimi organi ter Upravnim sodiščem RS. Specializirana je zlasti za področja varstva okolja in upravljanja z vodami, umeščenja v prostor ter javnih naročil.

**Aljoša Krdžić,
LL. M. (NYU)**
krdzic@rppp.si
Linked

Aljoša je odvetnik, pri svojem delu se pa osredotoča na vprašanja s področij prava varstva konkurence in prava varstva potrošnikov. Ima večletne izkušnje v različnih upravnih, nadzornih in prekrškovnih postopkih, kjer najrazličnejše stranke zastopa v postopkih pred upravnimi, prekrškovnimi in drugimi nadzornimi organi, ter Upravnim in Vrhovnim sodiščem RS.

4.1 Ali je pri upravnih organih mogoče pridobiti različna dovoljenja ali soglasja?

ZZUSUDJZ ureja zadržanje teka rokov tudi na področju upravnih in drugih javnopravnih zadev. To pomeni, da v teh zadevah ne tečejo roki tako za stranke za opravljanje procesnih dejanj (npr. dopolnitev vloge), za izpolnitev materialnih obveznosti (npr. izvršitev obveznosti, naložene z inšpekcijsko odločbo), in za uveljavitev materialnih pravic (npr. vložitev zahtevka za izplačilo sredstev, dodeljenih iz javnega razpisa, vloga za odmero komunalnega prispevka za gradnjo na določenem zemljišču), kot tudi za organe za opravljanje procesnih dejanj in za izdajanje upravnih aktov. Zadržanje rokov traja do preklica s strani Vlade RS ali najkasneje do 1. 7. 2020.

Čeprav zgoraj navedeno praviloma pomeni, da v času trajanja začasnih ukrepov pri najrazličnejših organih ne bo mogoče pridobiti zahtevanih dovoljenj ali soglasij, zakon dopušča izjemo, in sicer je pravice mogoče uveljavljati, upravni in drugi javnopravni organi pa o pravicah morajo odločiti kljub začasnemu zadržanju teka rokov, če obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost, za premoženje večje vrednosti, če je od odločitve v zadevi odvisno preživljanje stranke, če je od odločitve odvisno uveljavljanje drugih pravic ali če je to nujno za učinkovito izvajanje oblasti. V primeru gospodarskih subjektov bo največkrat uporabljeni razlog za odločanje o materialnih pravicah subjekta najverjetneje obstoj nevarnosti za premoženje večje vrednosti, pri čemer pa se to presoja v vsakem konkretnem primeru posebej.

Pričakovati je, da bodo razlage izjem s strani posameznih upravnih in/ali javnopravnih organov različne, zaradi česar predlagamo, da se pred izvajanjem posamezne investicije, posla ali druge dejavnosti, po telefonu ali prek elektronske pošte posvetujete z organom, ki naj bi odločal o vaših pravicah in se ne zanašate na prakso drugih organov (npr. če bo ena od lokalnih skupnosti investitorjem izdajala odločbe o odmeri komunalnega prispevka, to še ne pomeni, da bo tako ravnala tudi druga lokalna skupnost, saj je izdaja odločbe v tem primeru odvisna od izpolnjenosti pogojev za obravnavo zadeve, kot nujne).

4.2 Kaj če rok za uveljavljanje kakšne pravice v upravnem ali drugem javnopravnem postopku poteče v času trajanja začasnih ukrepov?

Roki za uveljavljanje materialnih pravic (v primeru gospodarskih družb to največkrat predstavlja roke za uveljavljanje najrazličnejših subvencij, roke za podaljšanje že izdanih dovoljenj, ipd.) se podaljšajo in se iztečejo 8. dan od dneva prenehanja ukrepov.

To pomeni, da se bo marsikateri gospodarski subjekt po prenehanju ukrepov, moral soočiti s številnimi upravnimi in drugimi javnopravnimi postopki v zelo kratkem času, zaradi česar predlagamo, da se

morebitna dokumentacija in vloge za uveljavljanje teh pravic pripravijo še v času trajanja ukrepov, v kolikor je to mogoče.

4.3 Kako je z roki za obveznost poročanja določenim organom (npr. AJPES, FURS, ARSO...)?

Kljub zgoraj navedenemu, prekinitve teka materialnih in procesnih rokov v upravnih in drugih javnopravnih zadevah ne velja za roke, v katerih je treba oddati določena poročila upravnim ali drugim organom (npr. AJPES, FURS, ARSO, ipd.). V teh primerih gre namreč za rok, določen s predpisom (splošnim aktom), in tako ne gre za procesni rok ali rok za uveljavitev materialne pravice ali rok za izpolnitev materialne obveznosti, naložene z upravnim aktom, ki jih zajema ZZUSUDJZ.

Roki za oddajo raznoraznih poročil so tako zaradi razmer SARS-COV-2 (Covid 19) podaljšani le, če je tako izrecno določeno ali bo določeno s posebnimi predpisi, sprejetimi z namenom obvladovanja širjenja zadevne bolezni. Spodaj je v razdelku Statusno pravo navedeno, da so bili z ZZUSUDJZ podaljšani nekateri roki s področja davkov in finančnega poslovanja gospodarskih in javnih subjektov. Megazakon pa predvideva podaljšanje tudi naslednjih rokov: za obveznost zavarovalnic predložiti letno poročilo in revizorjevo poročilo o revidiranju letnega poročila Agenciji za zavarovalni nadzor, za obveznost javnih družb in investicijskih podjetij za objavo letnega poročila, polletnega poročila oziroma konsolidiranega letnega poročila, za obveznost poročanja, določeno v Zakonu o varstvu okolja, Zakonu o vodah ter nekaterih predpisih, sprejetih na njuni podlagi.

Ker je primerov, ko morajo gospodarski subjekti upravnih in drugim javnopravnim organom v roku predložiti najrazličnejša poročila, mnogo, je vse te situacije nemogoče zajeti z odgovorom na to vprašanje. Zato predlagamo, da za vsako posamezno obveznost poročanja preverite, ali je bil rok podaljšan z izrecnim interventnim/začasnim ukrepom. V nasprotnem primeru je treba zahtevano poročilo predložiti v običajnem roku.

4.4 Ali inšpekcijski in drugi nadzorni postopki potekajo nemoteno?

Z ZZUSUDJZ delo upravnih, inšpekcijskih in/ali drugih javnopravnih ter nadzornih organov ni suspendirano. Vsi ti organi bodo, v okviru zmožnosti in prilagojeno (glede fizičnega stika s strankami), svoje zakonske naloge izvrševali še naprej. To pomeni, da lahko zoper gospodarski subjekt, ki krši kakršenkoli predpis, brez kakršnihkoli ovir začnejo prekrškovni ali drugi nadzorni postopek.

Razlika je le, da roki v teh zadevah ne tečejo, kar pomeni, da vam upravni, prekrškovni ali drugi nadzorni organi praviloma ne bodo vročali obvestila o prekršku v času trajanja epidemije, kot ga določa ZZUSUDJZ. Podobno, če bi vam bilo v času trajanja ukrepov, kljub temu, vročeno pisanje upravnega, prekrškovnega ali drugega nadzornega organa, se rok za odgovor na to pisanje ustrezno podaljša. Izjema so le že omenjene nujne zadeve. V teh primerih roki tečejo, o tem pa mora organ storilca prekrška obvestiti.

Pri vsakem roku je treba tako preveriti, ali gre za nujno zadevo, ali je postavljeni rok zares zajet z začasnimi ukrepi (ali torej ne bi veljalo na pisanje odgovoriti vseeno v postavljenem roku) oziroma ali bi glede na obseg posamezne zadeve veljalo s pripravami za odgovor na takšno pisanje začeti že v času trajanja začasnih ukrepov in se izogniti morebitni »paniki« ob poteku epidemije.

Insolvenčno pravo

Dr. Blaž Hrastnik
hrastnik@rppp.si
 LinkedIn

Blaž je odvetnik – partner z več kot desetletnimi izkušnjami v odvetništvu, zlasti na področju insolvenčnega prava, gradbenega prava in s tem povezanimi pravnimi postopki. Redno svetuje tako upnikom, dolžnikom, kakor tudi upraviteljem v najrazličnejših, tudi najkompleksnejših postopkih zaradi insolventnosti (npr. v zadevah AGROKOR, SAVA, CIMOS, T-2, ADRIA AIRWAYS, RIMSKE TERME, VEGRAD, SCT, CPM in številnih drugih).

5.1 Kako dosedANJI ukrepi vplivajo na postopke zaradi insolventnosti?

Insolvenčni postopki so donedavnega sodili med t.i. nujne zadeve in so tekli in tečejo večinoma kot doslej z nekaj manjšimi izjemami – niso se izvajale se dražbe in drug procesna dejanja, ki bi terjala neposredno fizično prisotnost, na sodiščih pa je bila vzpostavljena dežurna služba, kar je pomenilo upočasnitev insolvenčnih postopkov.

Po uveljavitvi ZZUSUDJZ je predsednik Vrhovnega sodišča RS sprejel Odredbo o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83.a člena Zakona o sodiščih in razlogov iz 1. člena ZZUSUDJZ, s katerim je odločil, da od 31. 3. 2020 med nujne zadeve (po novem) ne sodijo postopki prisilne poravnave in stečaja, kar pomeni, da sodišča v teh postopkih (sedaj) naj ne bi smela opravljati procesnih dejanj, ne tečejo pa tudi procesni roki. Od uveljavitve Odredbe so sodišča prenehala izdajati sklepe o začetkih postopkov zaradi insolventnosti, precej pa se je zmanjšalo odločanje o drugih zadevah.

Ker ima izdana Odredba izjemno negativne posledice na delovanje gospodarstva, je bilo na Vrhovno sodišče RS naslovljenih več pozivov po njeni spremembi (npr. Zbornice upraviteljev Slovenije in Odvetniške zbornice), saj zaradi njenega učinkovanja izdani sklepi sodišč, ki še niso pravnomočni, ne bodo postali pravnomočni, ne bodo pa se izdajale tudi nobene nove sodne odločbe. Posledično ne bo mogoče izvesti več kot 150 že pripravljenih delitev stečajnih mas, ne bo učinkovalo več kot 100 sklepov o odpustu obveznosti, ogroženo je prestrukturiranje 12 družb v postopkih prisilnih poravnav, ne bo mogoče začeti novih postopkov sodnih prestrukturiranj, ki bi bila nujna ipd. Ni izključeno, da Odredba v nadaljevanju ne bo deležna še sprememb oziroma da bodo določeni postopki iz nje izvzeti.

Megazakon v insolvenčne postopke posega še dodatno, saj med drugim določa neizpodbojno domnevo insolventnosti za primer, ko prejemnik sredstev pomoči iz interventnih ukrepov za več kot mesec zamuja z izplačili plač in prispevkov (velja še 4 mesece po koncu ukrepov). Navedeno pomeni, da v primeru, če bo sodišče na primer odločalo o predlogu za stečaj take družbe, ne bo mogoče dokazovati, da je družba solventna in bo stečaj praktično avtomatičen. To je torej zelo stroga sankcija in lahko hitro pripelje do stečaja.

5.2 Kaj storiti, v primeru, da bi moral v tem času prijaviti svoje terjatve v stečajnem postopku ali postopku prisilne poravnave do svojega dolžnika?

Ker ukrepi prinašajo tudi precej negotovosti (npr. od kdaj veljajo, za katere primere veljajo, kdaj točno se bodo iztekli roki itd.), poleg tega pa se bo po izteku obdobja veliko rokov izteklo v kratkem času, kjer bodo nekateri padli v čas rednih sodnih počitnic, ko nekateri roki že sicer ne tečejo, je v izogib potencialne izgube pravic v že odprtih postopkih priporočljiv pragmatičen oziroma previdnostni pristop in v čim večji možni meri ravnati, kakor da ukrepi (z odložitvijo rokov) ne bi veljali. To pomeni, da je terjatve priporočljivo prijaviti v rokih ne glede na sprejete ukrepe.

Situacija že sama po sebi prinaša tveganja, zato prevzemanje dodatnih tveganj in odlaganje procesnih dejanj na poznejši čas, če to zaradi razmer ni nujno, ni smotno. Ukrepe na pravnem področju je

potrebno razlagati kot možnost, ki jo je predvidel zakonodajalec, in se jo naj uporabi, če je to nujno potrebno.

5.3 Kaj storiti v primeru (grozeče) insolventnosti?

Megazakon predvideva 3-mesečni odlog po koncu epidemije nastanka obveznosti posloводства, da vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, če je insolventnost posledica razglašene epidemije. Vsekakor pa je potrebno opozoriti, da Megazakon predvideva samo odlog nastanka obveznosti posloводства, ker pomeni, da bo v primeru izkazane insolventnosti po izteku tega obdobja odloga, potrebno relativno hitro ukrepanje. Ker Megazakon vsebuje domnevo, da se med primere, ko se ta obveznost odloži, štejejo primeri dejavnosti, ki so zaradi epidemije prepovedane ali bistveno omejene, je potrebna pri ostalih dejavnostih večja previdnost, saj je v teh primerih potrebno posebej dokazovati, da je morebitna insolventnost posledica razglašene epidemije v Republiki Sloveniji. To pa odpira nekatera dodatna vprašanja, na primer ali razglašena epidemija v drugih državah prav tako šteje kot razlog insolventnosti, ki opravičuje odlog ukrepanja.

Zato je smiselno, da posloводства ne glede na to skrbno sprotno spremljajo kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost družb. Če interventni ukrepi v podporo gospodarstvu, ki jih predvideva Megazakon ne bi zadostovali, je v sodelovanju z vsemi deležniki (dobavitelji, kupci, delavci ipd.) in po potrebi z izkušenimi zunanjimi svetovalci smiselno čimprej pričeti s pripravo programa prestrukturiranja (prilagoditve na novo situacijo) s predvidenimi scenariji za začetek katerega izmed sodnih postopkov prestrukturiranja (preventivno prestrukturiranje) ali pa sodnih postopkov zaradi insolventnosti (prisilna poravnava ali pa v skrajnem primeru stečaj). Podobno kot pri trenutni pandemiji izkušnje kažejo, da se investicija v hitro in strokovno ukrepanje najbolj obrestuje.

Dodajamo, da je pri ukrepanju potrebna posebna previdnost, saj kršitve obveznosti posloводства ob nastanku insolventnosti predstavljajo pravni temelj odškodninske odgovornosti posloводства.

5.4 Kaj je mogoče storiti za uveljavljanje terjatev do dolžnikov v času veljavnosti ukrepov?

Sodna izvršba v tem času ni mogoča, saj v času razglašene epidemije sodišča ne opravljajo nobenih procesnih dejanj v izvršilnih postopih, Megazakon pa dodatno določa odlog tudi vseh ostalih izvršilnih dejanj, ki jih izvajajo drugi subjekti (npr. izvršitelji, banke ipd.). Za uveljavljanje terjatev v tem času imajo upniki na voljo možnost zunajsodne izterjave zlasti v obliki opominjanja, nadalje sodelovanje v večstranskem pobotu, poleg tega pa imajo na voljo tudi prodajo terjatev (npr. factoring družbam). Možnost organizirane prodaje terjatev se je omenjala kot poseben ukrep v okviru Megazakona, ki pa ga ta ne vsebuje, pri čemer pa ni izključeno, da bo ta ukrep predviden v katerem od naslednjih paketov ukrepov, ki jih Vlada RS napoveduje.

6. Statusno pravo

Katja Doležalek
dolezalek@rppp.si
LinkedIn

Katja je odvetnica, ki se primarno ukvarja s področjem gospodarskega statusnega prava, združitvam in prevzemi, ter bančništvom in financami. Dnevno svetuje domačim in tujim družbam glede statusnopravnih vprašanj, kot so spremembe zastopnikov, ustanovitvenih aktov in podobno. Tekom večletnega svetovanja v najrazličnejših transakcijah je pridobila neprecenljive izkušnje, kako pripraviti pogodbe in korporacijske dokumente, da z njimi ne bo težav pred registrskim sodiščem.

6.1 Ali novo sprejeti interventni zakoni in odloki vlade vplivajo na pravne norme, ki urejajo statusno in korporacijsko pravo, ter na kakšen način?

Trenutno veljavni predpisi, sprejeti zaradi posledic epidemije COVID-19, na korporacijske in statusne pravice ter obveznosti gospodarskih družb neposredno vplivajo le v delu, ki se nanaša na rok za oddajo letnih poročil. Če slednji gospodarskim družbam poteče pred 31. marcem 2020 (ne glede na to, ali je treba podatke zagotoviti za namene zagotovitve javnosti podatkov, ali za državno statistiko; in ne glede na to, ali poslovno leto posamezne gospodarske družbe sovпада s koledarskim letom ali ne), se rok za predložitev letnih poročil podaljša do 31. maja 2020. Če do 15. maja 2020 epidemija ne bo preklicana, se navedeni rok podaljša še za dodatnih 30 dni, t.j. do 30. junija 2020.

6.2 Kako predpisi, sprejeti zaradi posledic epidemije COVID-19, vplivajo na izvrševanje statusnih in korporacijskih pravic?

V primerih, ko je za veljaven učinek ali zagotovitev publicitetnega učinka sprejetih sklepov skupščine d.d. oz. edinega družbenika/družbenikov d.o.o. potrebno sodelovanje notarja in/ali sodnega registra (npr. imenovanje direktorja, povečanje osnovnega kapitala ipd.), je treba upoštevati, da realizacija sprejetih sklepov traja nekoliko dlje. Sodni register v času epidemije deluje nemoteno, vendar počasneje, zaradi znižanja števila dnevno prisotnih referentov. Zaradi zmanjšanja uradnih ur notarjev na 16 ur tedensko, je težje dobiti notarski termin. V primeru tujih družbenikov oz. ostalih primerih, ko je treba del dokumentacije prejeti iz tujine (npr. izpis iz sodega registra), je treba upoštevati, da so določene države začasno povsem ustavile izmenjavo pisemskih pošilk in paketov. Med slednje spadajo tudi npr. Grčija, Irska in Španija. Seznam držav, ki se dnevno spreminja, redno spremljamo. Prav tako smo zaradi dobrih odnosov z notarji v času epidemije že uspešno izpeljali registrske zadeve v rednih časovnih okvirih, tako da lahko iz prve roke potrdimo, da uresničevanje obravnavanih pravic gospodarskih družb kljub razglasitvi epidemije ni okrnjeno.

6.3 Kaj storiti v primeru, če je član uprave oz. direktor družbe nenadoma hospitaliziran, mu je odrejena karantena, oz. zaradi drugega razloga ne more opravljati tekočih poslov družbe?

Vsekakor priporočamo, da člani posloводства zaradi negotovih razmer vnaprej pooblastijo osebo, ki je v primeru nastopa nepredvidljivih okoliščin upravičena opravljati določene posle ali vrste poslov namesto odsotnega člana posloводства (poslovni pooblaščenec). Pri sestavi takšnega, sicer splošnega pooblastila, je treba biti zelo natančen in posebej izpostaviti pravne posle, za katere različni zakoni zahtevajo posebno pooblastilo (npr. sklenitev pogodbe o poročtvu; pogodbe, ki vsebuje arbitražni sporazum ipd.) in obliko (npr. oblika notarskega zapisa). V nasprotnem primeru cilj olajšanja poslovanja družbe ne bo dosežen.

Če podelitve vnaprejšnjega pooblastila ni več mogoča, je alternativno vedno na voljo možnost imenovanja novega direktorja, ki lahko prične z opravljanjem poslov že takoj po sprejemu sklepa o imenovanju, saj vpis v sodni register ni konstitutivne narave.

6.4 Kaj pa, če statut družbe oz. družbena pogodba za sklenitev določenega posla predvideva soglasje nadzornega sveta, slednji pa je zaradi bolezni oz. izolacije njegovih članov nedelujoč?

Že sam Zakon o gospodarskih družbah dopušča možnost, da v primeru zavrnitve soglasja s strani nadzornega sveta o podelitvi soglasja na zahtevo uprave odloči skupščina, z večino najmanj treh četrtin oddanih glasov. Navedena določba se smiselno enako uporablja tudi za družbe z omejeno odgovornostjo, ter je uporabljiva tudi za primere, ko se nadzorni svet ne more sestati, oz. je nedelujoč.

Za konec velja še izpostaviti, da rešitev podobnih problemov, kot sta primeroma izpostavljena pod 6.3 in 6.4, največkrat vsebuje že ustanovitveni akt družbe, oziroma povezava različnih določb uporabljive zakonodaje.

7. Javna naročila

Brina Murnik
murnik@rppp.si
Linked

Brina je odvetniška kandidatka, ki se pri delu osredotoča na področje javnih naročil in nepremičninskih transakcij. V postopkih z javnimi naročili svetuje tako največjim tujim ponudnikom, ki se s slovenskimi postopki srečujejo prvič, kot izkušenim domačim subjektom, ki jih kljub kilometrini pestijo nepredvidene nove dileme.

7.1 Je tudi javno naročanje v krču?

Ob vseh zastojih in omejitvah je področje javnega naročanja eno od redkih, ki se mu v obdobju epidemije in po njej obeta svojevrsten razcvet. Zakonodajalec področje celo nekoliko rahlja, v poštev pa prihaja vrsta novih in že uveljavljenih izjem, ki lajšajo poslovanje z javnim sektorjem.

7.2 Kje so priložnosti?

Za gospodarske subjekte bo obdobje izjemnih ukrepov prineslo tudi olajšanje. Ne potrebujete več nujno cele armade strokovnjakov, ki bi spremljala objave javnih naročil ter vodila dolgotrajen in rigiden postopek do morebitne sklenitve pogodbe. Ponudniki si namreč lahko obetajo uporabo izjeme iz ZJN-3, ki naročnikom v izjemnih okoliščinah dovoljuje oddajo naročila po postopku s pogajanjmi z enim konkretnim ponudnikom brez kakršne koli predhodne objave javnega naročila. V upravičenih primerih je dopustna tudi delitev javnih naročil, ki bi jih bilo treba sicer oddati kot celoto po običajnem postopku, ter njihova neposredna oddaja izbranemu ponudniku brez objave in izvedbe običajnega postopka. Če razpolagate z dobrinami ali kapacitetami, jih ponudite neposredno in ne čakajte na objavo javnega naročila.

7.3 Kaj pa postopki v teku?

Postopki javnega naročanja so se že pred časom epidemije skoraj povsem informatizirali, tudi vodenje revizijskih postopkov je že mogoče izvesti prek spleta. Zamrznitev sodnih in upravnih rokov v postopkih z javnimi naročili ne velja, zato se na pisanja naročnika in/ali DKOM ažurno odzivajte. Prav tako lahko pričakujete, da bodo postopki javnega naročanja, ki so za naročnike nujni, nemoteno tekli dalje. Naročniki smejo podaljšati roke za dopolnitve ponudb in odložiti roke za odpiranje ponudb ali oddajo javnega naročila, kar v praksi že počnejo. Če vaš naročnik tega ni storil, ga k temu lahko spodbudite z zahtevo za podaljšanje roka zaradi izjemnih razmer.

7.4 Pogodbe ne morem izpolniti na način in v rokih, dogovorjenih s pogodbo. Kaj lahko predlagam naročniku?

O institutu spremenjenih okoliščin, ki pride v poštev tudi v tem pogodbenem razmerju, pišejo kolegi v poglavju Pogodbeno pravo zgoraj. Rok za izpolnitev pogodbe je na podlagi Megazakona podaljšan za obdobje trajanja epidemije. Če drugih vidikov situacije z naročnikom nista uredila pogodbeno ali če naročnik izjemnih razmer ni predvidel v razpisni dokumentaciji, ZJN-3 izjemoma daje prostor za spremembo pogodbe, ki bo odsevala nove gospodarske okoliščine in novo nastale potrebe ter zmožnosti ene in druge pogodbene stranke.

7.5 Kaj mi prinaša Megazakon?

Megazakon dviguje mejni vrednosti za uporabo ZJN-3 na splošnem področju, ko gre za nabavo blaga ter naročila storitev, projektnih natečajev in gradenj. V obdobju izrednih ukrepov bo zato manj naročil terjalo objavo in izvedbo javnega naročila, poslovanje z javnimi subjekti je postalo enostavnejše,

sklepanje pogodb hitrejše, javni subjekti pa imajo bolj proste roke pri izbiri sopogodbenika. Pooblastila za sklepanje pogodb so za obdobje do 15. aprila 2021 dobile tudi krajevne in četrtne skupnosti. Prav tako je uveljavljen moratorij na pogodbene kazni za zamude iz že sklenjenih pogodb z naročniki (z izjemo naročil zaščitne opreme), na podlagi zakona pa so za obdobje epidemije podaljšali tudi roki za izpolnitev obveznosti iz pogodb.

8. Financiranje

Gregor Pajek
pajek@rppp.si
Linked

Gregor je odvetnik – partner, ki se primarno ukvarja s področjem bančništva in financ ter gospodarskih prevzemov. Sodeloval je pri številnih kompleksnih poslih financiranja in refinanciranja obveznosti, kjer je nastopal tako na strani bank kot na strani posojilojemalcev. Nedavno je svetoval banki pri pripravi pogodbene dokumentacije za izdajo bančnega produkta podrejenega posojila.

Jakob Ivancič,
LL. M. (Harvard)
ivancic@rppp.si

Jakob je odvetnik, ki se osredotoča na področje bančništva in financ ter gospodarskih prevzemov. Tekom kariere pri RPPP je zastopal številne banke v postopkih finančnega prestrukturiranja dolžnikov kot tudi v insolventnih postopkih. Nedavno je svetoval klubu bank in kupcem glede slovenskega prava v postopku refinanciranja v zvezi z revolving posojilom in izdajo obveznic v skupni višini 475 m EUR ter avstrijski banki pri financiranju prevzema s posojilom domačemu skladu.

Državni zbor se je na pričakovano povečanje potrebe gospodarstva po finančnem prestrukturiranju obveznosti v t.i. prvem paketu intervencijskih ukrepov odzval s sprejetjem Zakona o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditorejmalcev (ZIUOPOK). Zakon je pričel veljati 29. 03. 2020 – v poslovno-finančni praksi bo začel veljati v prihajajočih tednih in mesecih. Opozoriti velja, da je del ukrepov, namenjenih lažšanju finančnega prestrukturiranja podjetij, pričakovati v t.i. drugem paketu intervencijskih ukrepov, ki bo uveljavljen z Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljanke in gospodarstvo (ZIUZEOP oziroma Megazakon). Zlasti gre za uveljavitev: (i) poroštvene obveznosti Republike Slovenije za obveznosti kreditorejmalcev, katerih plačilo bo odloženo na podlagi ZIUOPOK, (ii) obveznosti vključitve *pari passu*, *negative pledge* in prepovedi vključitve *cross default* določb v nove kreditne pogodbe (sklenjene po uveljavitvi ZIUOPOK), pri katerih so na podlagi ZIUOPOK kreditorejmalčeve obveznosti odložene ter (iii) prepovedi izplačevanja dobička, nagrad za poslovno uspešnost članom posloводства in zaposlenim ter finančnih obveznosti povezanim družbam oziroma obvladujočim osebam za tiste gospodarske družbe, katerih obveznosti so odložene na podlagi ZIUOPOK.

8.1 Katere obveznosti je mogoče prestrukturirati po ZIUOPOK?

ZIUOPOK ureja prestrukturiranje obveznosti iz kreditne pogodbe, sklenjene z banko, hranilnico ali podružnico banke iz države članice EU, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki do razglasitve epidemije (12. 03. 2020) še niso zapadle v plačilo (pri čemer gre lahko tudi za obveznosti, ki so nastale po uveljavitvi ZIUOPOK – na podlagi kreditne pogodbe, sklenjene po uveljavitvi zakona). Kategorija obveznosti, ki jih je mogoče prestrukturirati na podlagi ZIUOPOK je določena razmeroma ozko, zato bo pri načrtovanju finančnega prestrukturiranja potrebna previdnost. Tako ZIUOPOK ne ureja prestrukturiranja obveznosti iz kreditnih pogodb, ki so do 12. 03. 2020 že zapadle v plačilo, prav tako pa tudi ne prestrukturiranja nekaterih drugih skupin finančnih obveznosti, na primer: (i) obveznosti iz posojilnih poslov z osebami, ki niso kreditne institucije, (ii) obveznosti do bank ali hranilnic, ki nimajo sedeža ali podružnice s sedežem v Republiki Sloveniji; (iii) obveznosti, ki ne izhajajo iz kreditnih pogodb (primeroma: obveznosti iz finančnega leasinga, bančnih garancij, izvedenih finančnih instrumentov, obveznic).

Za prestrukturiranje finančnih obveznosti, ki jih ZIUOPOK ne zadeva, bo za zdaj pravne možnosti potrebno iskati bodisi v neposrednih pogajanjih z upniki bodisi v postopku preventivnega prestrukturiranja po ZFPPIPP ali v katerem od postopkov zaradi insolventnosti po ZFPPIPP. Posebno zapleten je lahko položaj pri (sindiciranih) kreditnih pogodbah s tujimi kreditodajalci – pri ugotavljanju in načrtovanju mogočih ukrepov glede tovrstnih obveznosti velja posebno pozorno pregledati pravila o

pravu, ki velja za pogodbo, morebitne interventne ukrepe, ki veljajo v državi ali državah sedeža kreditodajalcev, in Uredbo (EU) 2015/848 o postopkih v primeru insolventnosti.

8.2 Kakšna je vsebina ukrepov prestrukturiranja po ZIUOPOK?

Zakon ureja ukrep dvanajstmesečnega odloga zapadlosti obveznosti iz kreditne pogodbe. Določa obveznost kreditodajalca, da pristane na dvanajstmesečni odlog zapadlosti pri vsakem kreditojemalcu, ki se je nanj obrnil s pravočasno, popolno in utemeljeno vlogo za odlog. Glede trajanja odloga zakon dopušča sporazumne odklone, ki so za kreditojemalca ugodnejši. Tako sta ob soglasju obeh strank načeloma dopustna daljše ali krajše obdobje odloga, če je glede na kreditojemalčev finančni načrt to zanj ugodneje.

Obseg oziroma predpisana vsebina utemeljitve vloge sta odvisna od velikosti družbe in dejavnosti, ki jo družba opravlja – posebno olajšana je utemeljitev za mikro, majhne in srednje družbe, ki opravljajo eno od začasno »prepovedanih« dejavnosti. Preostali vlagatelji bodo morali v vlogi med drugim izkazati, da je zmanjšana likvidnost oziroma nelikvidnost posledica epidemije COVID-19, vlagatelji, ki se uvrščajo med velike družbe pa poleg tega še, da je brez odloga obveznosti verjeten nastanek položaja insolventnosti. Kako široko je polje presoje kreditodajalca pri odločanju, ali so navedene vzročnosti in verjetnosti v vlogi ustrezno izkazane, zakon ne določa, zaradi česar je v praksi pričakovati nekaj težav ali vsaj opiranja na prakso, oblikovano v okviru ZFPPIPP. Prav tako se zna v praksi izkazati, da kreditodajalci ne razpolagajo z ustreznimi resursi za obravnavo zgoščenega pripada vlog, ki ga je pričakovati v prihajajočih mesecih. Zato bo toliko bolj pomembno, da so utemeljitve vlog jasne in skladne s pravili poslovnofinančne stroke.

Razen odloga zapadlosti drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja (primeroma: zmanjšanje obveznosti, povečanje osnovnega kapitala s konverzijo terjatev, preoblikovanje zavarovanj, prodaja poslovno nepotrebne premoženja) ZIUOPOK ne ureja. Za dosego takšnih učinkov prestrukturiranja obveznosti iz kreditnih pogodb bodo na voljo neposredna pogajanja s kreditodajalci in postopki, ki jih ureja ZFPPIPP. Tudi sicer velja opozoriti, da bo običajno pri kreditnih pogodbah poleg odloga zapadlosti obveznosti potrebno urejati tudi (začasne) spremembe nekaterih stranskih obveznosti – glede na gospodarski položaj je namreč težave pričakovati zlasti pri izpolnjevanju finančnih zavez (*financial covenants*) iz kreditnih pogodb.

Poslovanje v času epidemije

Matic Novak,
LL. M. (Utrecht)
novak@rppp.si
Linked

Matic je odvetnik – partner pri svojem delu osredotočen na združitve in prevzeme in gospodarsko pogodbeno pravo. Vodil je številne ekipe pri nekaterih izmed največjih transakcij v Sloveniji. Dnevno pa se nanj obračajo domače in tuje stranke tako glede pravnih vprašanj kot tudi glede stanja poslovnega okolja. Stranke pri Maticu cenijo njegovo sposobnost, da jim svetuje tako glede pravnih vprašanj kot tudi glede najbolj optimalnih rešitev glede na specifiike njihovega posla.

9.1 Lahko pričakujemo še kakšne dodatne ukrepe države, ki bodo v pomoč samostojnim podjetnikom, malim, srednjim in velikim podjetjem?

Poleg vseh že obravnavanih ukrepov Republike Slovenije, SID banka v sodelovanju z MGRT malim, srednjim in velikim podjetjem ponuja finančne produkte v skupni višini 800 mio EUR. V primeru malih in srednjih podjetij lahko ta v okviru programa neposrednega financiranja za olajšanje poslovanja v času epidemije COVID-19 prejmejo posojila v višini od 100.000 EUR do 7 mio EUR, v primeru velikih podjetij pa do 12 mio EUR. Pri SID banki zagotavljajo obrestno mero, ki je praviloma nižja od tržnih (status pomoči de minimis) z ročnostjo od 2 do 12 let. Posojiljemalec mora poleg pogojev iz ZIUOPOK zadostiti še dodatnim pogojem, ki so sicer precej podobni pogojem za odobritev posojila tudi iz časa pred krizo, in bo moral izkazati, da podjetje ni v postopku zaradi insolventnosti, je razvrščeno najmanj v bonitetni razred B- po metodologiji SID banke, ima dva zaposlena in posluje najmanj dve poslovni leti.

Za pomoč samostojnim podjetnikom pri SID banki napovedujejo tudi nov program neposrednega financiranja, ki bo namenjen izključno samostojnim podjetnikom, malim in srednje velikim podjetjem ter zadrugam. Ti bodo za kritje celotnih stroškov svojega poslovanja lahko prejeli posojilo z ročnostjo od 2 do 12 let v višini od 100.000 EUR do 7 mio EUR. Ker podrobnosti tega programa neposrednega financiranja še niso v celoti znane svetujemo, da spremljate obvestila SID banke.

9.2 Kaj pa ukrepi centralne banke?

Poleg vladnih ukrepov na nacionalni ravni ter v okviru mednarodnih organizacij, so tudi centralni bančniki že sprejeli vrsto ukrepov za pomoč gospodarstvu oziroma družbi. Tako so člani Sveta ECB v začetku marca sprejeli povečanje programa odkupovanja vrednostnih papirjev za 120 milijard EUR (APP), nato pa še izredni program odkupa vrednostnih papirjev v času pandemije v obsegu 750 milijard EUR do konca leta (PEPP). Po podatkih ECB to skupaj znaša kar 7.3% BDP evroobmočja.

ECB je tudi »sprostila« kapitalne zahteve in začasno dopustila poslovanje pod P2G nivojem kapitala brez posledic. Poleg tega je bankam za doseganje P2R nivoja kapitala začasno dovoljena delna uporaba kapitalskih instrumentov, ki niso kvalificirani kot lastniški temeljni kapital (CET1) (npr. Additional Tier 1 (AT1) ali Tier 2), kar je sicer ukrep, ki naj bi stopil v veljavo v januarju 2021. Na splošno je namen kapitalskih sprostitev izboljšati možnosti bančnega sistema absorbirati izgube in olajšati financiranje gospodarstva in prebivalstva.

Poleg monetarnih ukrepov sta ECB in Banka Slovenije napovedali nekatere ukrepe v okviru nadzorniške funkcije, ki naj bi razbremenili bančni sistem.

9.3 Kako pa je s proizvodnjo produktov, ki so namenjeni boju proti epidemiji, zlasti razkužili?

Zaradi povečanega povpraševanja v teh okoliščinah želi marsikatero podjetje razširiti svoje poslovanje tudi na dejavnosti, povezane z naslavljanjem izzivov epidemije, kot je npr. proizvodnja in prodaja razkužil (t.i. »biocidnih proizvodov«). Ker lahko biocidni proizvodi, zaradi aktivnih snovi, ki jih vsebujejo, pomenijo

tveganje za ljudi, živali in okolje, morajo podjetja, preden jih dajo na trg, zanje najprej pridobiti dovoljenje. Tudi aktivne snovi, ki jih biocidni proizvod vsebuje, morajo biti predhodno odobrene. Področje je regulirano na ravni Evropske unije, pri čemer pa morajo biti aktivne snovi, ki jih te proizvodi vsebujejo, odobrene na ravni Evropske unije, poznejša dovoljenja za posamezni proizvod pa izdajajo države članice. Podjetje, ki namerava v Republiki Sloveniji dajati na trg biocidni proizvod, izvede predhodni nacionalni postopek odobritve proizvoda oziroma priglasitev pri Uradu Republike Slovenije za kemikalije. Za priglasitev mora biocidni proizvod izpolnjevati pogoje glede registracije v drugih državah, imeti mora ustrezne podatke o učinkovitosti, biti mora ustrezno označen in imeti izdelan varnostni list. Biocidni proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz relevantnih predpisov, se vpiše v register biocidnih proizvodov na trgu Republike Slovenije.

Poleg zgoraj omenjenega pa je v primeru kakršnekoli širitve dejavnosti za družbe priporočljivo tudi, da pred uvedbo nove dejavnosti preverijo oziroma poiščejo nasvet glede obveznosti spremembe registriranih dejavnosti v aktu o ustanovitvi. Za prodajo, predvsem pa proizvodnjo razkužil se lahko zahteva registracija določenih posebnih dejavnosti v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti, ki jih družba do sedaj morda še ni vključila v svoj akt o ustanovitvi.

Varstvo osebnih podatkov

Sandra Kajtazović,
LL.M. (Stockholm),
CIPP/E, CIPM
kajtazovic@rppp.si
Linked

Sandra je odvetnica, ukvarja pa se predvsem s področjem varstva osebnih podatkov in zasebnosti. Svetuje o področni pravni regulaciji varstva osebnih podatkov, zlasti pa je doslej delovala v panogah farmacije in zdravstva, bančništva, zavarovalništva, trgovine, telekomunikacij in modernih tehnologij. Stranke zastopa v postopkih pred nadzornimi organi in sodišči. Izvaja tudi interna izobraževanja zaposlenih glede na specifične potrebe strank. Redno svetuje tudi pri različnih projektih s področja družabnih medijev, e-trgovine in varstva potrošnikov.

10.1 Ali sprejeti ukrepi vplivajo na naše obveznosti glede varstva osebnih podatkov po GDPR in področni zakonodaji?

Ne. Predpisi s področja varstva osebnih podatkov še vedno veljajo in jih je potrebno spoštovati. Upravljalci in obdelovalci morajo tako tudi v teh kriznih časih zagotoviti varstvo osebnih podatkov svojih zaposlenih, strank, poslovnih partnerjev in drugih.

10.2 Ali lahko zbiramo zdravstvene podatke v zvezi s Covid-19 od naših zaposlenih ali obiskovalcev?

Delodajalci so dolžni izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev in drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vendar to ne pomeni, da lahko ali morajo za to od njih zbirati veliko podatkov. Delodajalci so dolžni upoštevati načelo najmanjšega obsega podatkov po GDPR in zbirati zgolj tiste podatke, ki so glede na organizacijo dela potrebni za zagotovitev varnega delovnega okolja in preprečitev širjenja virusa. Razumno je, da delodajalec zaradi zaščite zaposlenih in strank od delavca zahteva, da ga obvesti, če ima simptome Covid-19 virusa, ali če mu je bila diagnoza potrjena, oziroma če je obiskal določeno kritično državo. Pri tem je nujno, da se delavcem zagotovi transparentne informacije glede zbiranja podatkov, vključno z namenom obdelave in obdobjem hrambe ter da se sprejmejo ustrezni varnostni ukrepi in politike zaupnosti, ki zagotavljajo, da se osebni podatki ne bodo razkrili nepooblaščenim osebam (ti podatki bi morali biti dostopni samo določenim osebam in ne npr. celemu oddelku).

Obiskovalce lahko obvestite, naj se v vaših prostorih osebno zglasijo le izjemoma in če ne kažejo simptomov Covid-19. Tako boste zmanjšali obseg podatkov, ki jih zbirate.

10.3 Ali lahko svojemu osebju sporočim, da je sodelavec morda okužen s Covid-19?

Ja, varstvo osebnih podatkov vam tega ne preprečuje. Vendar ne pozabite, da v skladu z načelom zaupnosti in načelom najmanjšega obsega podatkov po GDPR delodajalci praviloma ne smejo razkriti imena okužene osebe, saj bi to lahko vodilo do diskriminacije in stigmatizacije.

10.4 Več naših delavcev bo med pandemijo delalo od doma? Kakšne varnostne ukrepe moramo zagotoviti?

Zaradi Covid-19 bo veliko delodajalcev prvič omogočilo velikim skupinam delavcev, da delajo od doma. Pri tem lahko delavci uporabljajo tudi lastne naprave. Priporoča se, da delodajalci pregledajo in po potrebi prilagodijo svoje pravilnike in postopkovnike za delo od doma, da se zagotovi ustrezno varstvo osebnih podatkov, poslovnih skrivnosti in drugih občutljivih podatkov. Pregled bi moral vključevati tudi oceno organizacijskih, fizičnih in tehničnih tveganj, povezanih z delom od doma in dostopom do sistemov in podatkov na daljavo, ter pregled varnostnih ukrepov.

11. Davki

Nebojša Vučković
vuckovic@rppp.si
Linked

Nebojša je odvetniški kandidat, ki deluje na področju davkov, bančništva in insolvenčnega prava. Izkušnje ima tudi pri svetovanju v zvezi z energetskimi projekti, stranke pa redno zastopa v mednarodnih arbitražnih postopkih, tako gospodarskih kot tudi investicijskih.

11.1 Kakšni so ukrepi na davčnem področju?

Dne 20. marca 2020 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju (»**ZIUJO**«), ki zaradi posledic epidemije določa ukrepe v zvezi s postopki za pobiranje davkov, ki zavezancem za davek omogočajo lažje izpolnjevanje davčnih obveznosti. Gre za nekatere administrativne olajšave, pa tudi za možnosti, ki lahko pomembno izboljšajo finančni položaj davčnega dolžnika. Dne 2. aprila 2020 pa je bil sprejet Megazakon, ki ureja ukrep »zamrznitve« akontacije davka od dogodkov pravnih oseb.

11.2 Kako se lahko izboljša finančni položaj davčnega dolžnika?

V skladu z novo ureditvijo lahko Finančna uprava Republike Slovenije dovoli odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. Odlog plačila davka zaradi epidemije se lahko nanaša tudi na akontacije davka ali davčni odtegljaj.

V tem ukrepu ne vidimo zgolj olajšanja izpolnjevanja davčnih obveznosti, kar je primarni cilj zakona, temveč tudi možnost izboljšanja finančnega položaja davčnega dolžnika. Izredno pomembno je namreč, da se za čas, ko je zavezancu za davek plačilo davka odloženo oziroma mu je dovoljeno obročno plačilo, za odloženi znesek davka oziroma neplačane davke, obresti ne zaračunajo. Tako gre z ekonomsko-finančnega vidika davčnega zavezanca za brezplačno posojilo, ki bo marsikateremu gospodarskemu subjektu v času finančne stiske, ki je posledica epidemije, olajšala ali celo omogočilo preživetje.

Glede na pozitivni finančni učinek ukrepa gre pričakovati veliko število vlog, tako upravičenih, kot tudi neupravičenih, zato se pri pripravi vloge svetuje dodatna skrbnost pri izkazovanju vzročne zveze med izgubo sposobnosti za pridobivanje prihodkov in epidemijo.

Podoben učinek na finančni položaj podjetja (zlasti v smeri boljše likvidnosti) bi lahko imel tudi ukrep »zamrznitve« akontacije davka od dohodkov pravnih oseb. Megazakon namreč določa, da obrokov akontacije davka od dohodkov pravnih oseb, ki dospejo med uveljavitvijo zakona in 31. majem 2020, torej, ki dospejo v aprilu in maju 2020, ni treba plačati.

11.3 Katere pa so administrativne olajšave?

Administrativnih olajšav je kar nekaj, zlasti gre za podaljšanje posameznih rokov, ki so določeni z Zakonom o davčnem postopku. Tako so podaljšani roki za predlaganje davčnih obračunov in priglasiitev ugotavljanja (in prenehanja) davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, prav tako pa se tudi Finančni upravi Republike Slovenije podaljša rok za izdajo informativnih izračunov dohodnine. Poleg tega je poenostavljeno uveljavljanje zahteve za spremembo predhodne akontacije oziroma akontacije dohodnine ter akontacije davka od dohodkov pravnih oseb.

11.4 Kako je z roki v davčnih postopkih?

Načeloma roki v upravnih in drugih javnopravnih zadevah, za opravljanje procesnih dejanj in za izpolnitev njihovih materialnih obveznosti, ne tečejo. Vendar, ker se odmera in pobiranje davkov šteje za nujno zadevo, saj je od davčnih prihodkov odvisno tudi delovanje državnega aparata, navedeni splošni ukrep ne velja. Tako procesni roki in roki za izpolnitev materialnih obveznosti na davčnem področju načeloma niso zadržani, razen v nekaterih postopkih, ki tudi na davčnem področju niso nujni.

11.5 Kaj lahko pričakujemo v prihodnje?

Ukrepi, ki se v tem obdobju sprejemajo zaradi epidemije in ki predstavljajo fiskalni stimulus, bodo seveda imeli znatne posledice na vse štiri blagajne javnega financiranja (ocena predloga Megazakona znaša 3 milijarde EUR). Posledično gre na davčnem področju pričakovati nekatere spremembe, ki bodo zasledovale dodatne prihodke za sanacijo nastalega deficita. Kljub temu, da bodo morali biti tovrstni premiki previdno (in verjetno počasi) odmerjeni, je to možnost smotno že danes ustrezno upoštevati.

Pravo varstva konkurence

Tomaž Ilešič
ilesic@rppp.si
 Linked

Tomaž je odvetnik – senior partner, ki se primarno osredotoča na pravo varstva konkurence pravo in je svetoval pri številnih večjih transakcijah v sklopu naše pisarne. Vodil je ekipe, ki so zastopale stranke v številnih znanih konkurenčnopravnih zadevah pred Agencijo za varstvo konkurence kot tudi pred Evropsko komisijo.

Mag. Martina Sever, LL. M. (Leiden)
sever@rppp.si
 Linked

Martina je odvetnica, ki se ukvarja s pravom varstva konkurence in gospodarskim pravom ter redno svetuje domačim in tujim strankam glede konkurenčnopravnih vprašanj. Martina prav tako redno zastopa stranke v postopkih pred Agencijo za varstvo konkurence in Sodišči.

12.1 Ali se v času v času izrednih razmer zaradi SARS-CoV-2 (COVID-19) uporablja konkurenčno pravo za podjetja, ki dobavljajo blago in storitve, ki so nujne za življenje in zdravje ljudi?

Evropska mreža za konkurencu, katere del je tako Evropska komisija kot tudi slovenska agencija za varstvo konkurence, v svoji nedavno objavljeni izjavi sporoča, da tudi v času Corona krize veljajo pravila konkurenčnega prava. To pomeni, da so tudi v času krize prepovedana omejevalna ravnanja ter zloraba prevladujočega položaja. V tem smislu je Evropska mreža za konkurencu jasna, da ne bodo oklevali z ukrepanjem proti podjetjem, ki s prepovedanimi sporazumi in z zlorabo prevladujočega položaja izkoriščajo trenutno krizno situacijo. Razumeti je, da bodo varuhi konkurence pri konkurenčnopravnem nadzoru posebno pozornost posvetili dogajanju na trgu proizvodov in storitev, ki štejejo za nujne za varovanje zdravja potrošnikov. Glede na aktualne dogodke v slovenskem prostoru pa je pričakovati poostren nadzor v postopkih, kjer kot naročnik nastopa država in/ali lokalna skupnost.

Hkrati pa Evropska mreža za konkurencu opozarja na možnost sodelovanja podjetij z namenom, da bi se potrošnikom zagotovila dobava in pravična razdelitev redkih proizvodov in storitev. Pri tem predpostavlja, da sporazumi med podjetji ne bodo problematični bodisi zato, ker ne bodo vsebovali omejitev konkurence, bodisi zato, ker bodo ustvarjeni pozitivni učinki zelo verjetno presegle omejevalne učinke teh ravnanj. Na vprašanje, kateri sicer potencialno omejevalni sporazumi so v teh kriznih okoliščinah lahko dopustni, bolj konkretno odgovarja regulator Združenega kraljestva, ki je izrecno dovolil sodelovanje supermarketov na način, da si lahko med seboj izmenjujejo podatke o zalogah proizvodov, da si delijo distribucijska skladišča, dostavna vozila in da združujejo ter si delijo svoje zaposlene tako, da zadovoljijo povpraševanje.

Evropska mreža za konkurencu je podjetja povabila, da se v primeru dvoma o skladnosti svojega sodelovanja obrnejo za neformalne smernice bodisi na Evropsko komisijo bodisi na nacionalne organe za varstvo konkurence. Glede na podatke, ki jih zahteva Evropska komisija, da bi podjetju dala smernice, svetujemo, da podjetja že pred pristopom k organu za varstvo konkurence preverijo, ali v kontekstu krizne situacije nameravani sporazum izpolnjuje vse pogoje za izjemo od prepovedi omejevalnih ravnanj, in sicer (i) ali prispeva k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin; (ii) ali zagotavlja pravičen delež doseženih koristi za potrošnika; (iii) ali ne vsebuje omejitev, ki niso nujne za doseganje teh ciljev; in (iv) ali podjetjem ne daje možnosti, da izključijo konkurencu glede znatnega dela proizvodov, ki so predmet sporazuma.

12.2 Ali začasni ukrepi v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) vplivajo na pravice in obveznosti udeležencev v transakcijah nakupa podjetij?

Od dneva uveljavitve Zakona o začnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) ("ZZUSUDJZ"), tj. 29. marca 2020, ne tečejo roki za opravljanje procesnih dejanj strank in za izpolnitev njihovih materialnih obveznosti. Tako ne teče niti 30-dnevni rok za prigrasitev koncentracije. Po našem razumevanju se v času trajanja ukrepov po ZZUSUDJZ zadrži tek roka za prigrasitev koncentracije, ta rok pa teče dalje po prenehanju teh ukrepov. Zato podjetjem svetujemo, da tudi v času veljavnosti začnih ukrepov nadaljujejo z zbiranjem podatkov in pripravo vloge za prigrasitev koncentracije, saj bodo le tako najbolj učinkovito obvladala tveganje zamude roka za prigrasitev koncentracije, ki je sankcionirana z globo v višini do 10 % letnega prometa v koncentraciji udeleženega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini.

Kolikor je že bila sklenjena pogodba o nakupu deleža, pa tudi v času veljavnosti začnih ukrepov po ZZUSUDJZ velja prepoved izvrševanja koncentracije. Izvrševanje pravic in obveznosti iz koncentracije je tudi v teh primerih dopustno le na podlagi sklepa, s katerim Agencija dovoli izvrševanje koncentracije pred izdajo odločbe o skladnosti koncentracije s pravili konkurence. Ta bo morda nujen v posameznih primerih, ker v času veljavnosti začnih ukrepov po ZZUSUDJZ ni pričakovati, da bo Agencija izdala odločbo o skladnosti koncentracije s pravili o konkurenci. Na podlagi ZZUSUDJZ namreč ne teče niti rok 25 delovnih dni za odločitev Agencije o skladnosti koncentracije.

* * * * *

Kot uvodoma navedeno, upamo, da vam bodo ta kratka pojasnila v pomoč. Ker pa pojasnila ne morejo nadomestiti pravnega nasveta o konkretnem vprašanju, ta pojasnila ne predstavljajo zavezujočega pravnega mnenja. Prav tako opozarjamo, da gre pri interventnih ukrepih za popolnoma nove zakone, ki še niso prestali sodne presoje. Posledično ne moremo predvideti kako se bo razvijala sodna praksa v tej smeri.

Seveda pa so vam za morebitna dodatna in nadaljnja vprašanja z veseljem na razpolago tudi posamezni odvetnice in odvetniki, ali prek njihovih osebnih elektronskih naslovov ali pa na naslovu naše delovne skupine covid19@rppp.si.

S spoštovanjem,
Rojs, Peljhan, Prelesnik & Partnerji